

Szkolenia przedmiotowe z podstaw programowych Historia (3)

Maciej Fic

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

Program spotkania →

- Prezentacja PP26 z historii;
- Zajęcia warsztatowe cz. I (przykłady dobrych praktyk w zakresie pracy ze źródłami historycznymi / tekstami kultury, wspierającymi rozwijanie kompetencji przekrojowych uczniów oraz Q&A);
- Zajęcia warsztatowe cz. II (budowa rozwiązań w zakresie doświadczeń edukacyjnych oraz Q&A).

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

Zajęcia warsztatowe cz. II (budowa rozwiązań w zakresie doświadczeń edukacyjnych oraz Q&A).

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

Doświadczenia edukacyjne:

- Wspierają rozwój kompetencji przedmiotowych, przekrojowych i sprawczości.
- Pozwalają na pogłębianie wiedzy w praktyce, angażują emocjonalnie uczniów i rozbudzają zainteresowanie przeszłością.
- Odpowiadają zróżnicowanym możliwościom uczniów.
- Sprzyjają budowaniu więzi w klasie i społeczności lokalnej.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Na lekcjach historii szczególnie istotne jest wzmocnienie poczucia wspólnoty oraz rozwijanie postawy ukierunkowanej na rozwój, przy założeniu, że zdolności są elastyczne i mogą podlegać zmianom.
- Aby osiągnąć te założenia, konieczne jest tworzenie sytuacji dydaktycznych, angażujących uczniów w realne działania, które pozwalają im pełnej doświadczać i przeżywać historię („nauczania przez działanie”).
- Doświadczenia edukacyjne stanowią ważny element procesu nauczania-uczenia się, umożliwiają praktyczne kształtowanie postaw oraz umiejętności związanych ze sprawczością.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- W ramach edukacji historycznej doświadczenia edukacyjne zostały zaplanowane w dwóch ujęciach: jako działania indywidualne oraz grupowe.
- Zadaniem uczących (najlepiej we współpracy z uczniami) pozostaje dokonanie wyboru oraz realizacja co najmniej jednego w roku doświadczenia edukacyjnego.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- **Doświadczenia indywidualne dla klas IV-VI zakładają, że:**
 - uczeń angażuje się w organizację obchodów upamiętniających ważną rocznicę lub święto państwowe w wybrany przez siebie sposób;
 - uczeń gromadzi informacje na temat wybranej postaci historycznej z aktualnie omawianego okresu historycznego, dokonuje analizy jej działalności, formułuje własną ocenę i przedstawia ją w formie ustalonej z nauczycielem;
 - uczeń poszukuje informacji oraz śladów materialnych dotyczących zabytku lub wydarzenia z historii lokalnej, a następnie przedstawia wyniki swoich badań w formie ustalonej z nauczycielem.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- **Doświadczenia grupowe dla klas IV-VI zakładają, że:**
 - uczniowie przygotowują i przeprowadzają debatę, wcielając się w wybrane postacie historyczne;
 - uczniowie wybierają element tradycji regionalnej lub lokalnej (np. obrzęd, zwyczaj, potrawę), analizują jego historię, prezentują w sposób ustalony z nauczycielem jego genezę oraz znaczenie we współczesnym życiu lokalnej społeczności;
 - uczniowie grają w grę historyczną, a następnie oceniają ją pod kątem zgodności ukazanego świata i wydarzeń z realiami historycznymi, po czym przedstawiają wnioski w formie ustalonej z nauczycielem.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Doświadczenia zostały zaprojektowane w sposób, pozwalający na dostosowanie ich do możliwości poznawczych uczniów (w tym także osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
- Propozycje obejmują rozwiązania obecne w szkolnych murach „od zawsze” (jak organizacja „obchodów upamiętniających ważną rocznicę lub święto państwowe”, czyli przygotowywanie szkolnych apeli bądź akademii), wprowadzając też rozwiązania dotąd mniej obecne (jak np. sięgnięcie do gier jako środowiska „cyfrowych tubylców”, kontakt z którymi nierzadko stanowi wcześniejszy niż edukacja szkolna moment styczności z treściami historycznymi).

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Istotne pozostawienie decyzji o ich wyborze szkolnym społecznościom, a także zapisanie ich w podstawie w ogólnikowej formule, pozostawiającej uczącym przestrzeń do doprecyzowywania wymagań i form realizacji (temu służą zapisy wskazujące na wybór elementów oraz przedstawianie efektów działania „w formie ustalonej z nauczycielem”).

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Ważne, że doświadczenia edukacyjne mają maksymalnie angażować uczniów (podobnie jak niegdyś „projekty”), a także aby uczący podejmowali próbę szukania tematów i form, które mogą pogłębić zainteresowanie uczących się, m.in. kierując ich aktywność i zaangażowanie do historii lokalnej i regionalnej albo do przestrzeni publicznej wokół nich, dowodząc, że historia jest obecna w ich życiu i stanowi ważną część otaczającej ich rzeczywistości.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Doświadczenia edukacyjne mogą wspomagać m.in. rozwój kompetencji:
- Fundamentalnych cyfrowych, poprzez doskonalenie umiejętności pozyskiwania i analizowania informacji w środowisku cyfrowym, m.in. w ramach doświadczeń edukacyjnych;
- Przekrojowych poznawczych krytycznego myślenia, poprzez ocenę źródeł w celu wyciągania wniosków, unikania uproszczeń, stereotypów, błędów poznawczych, manipulacji i uprzedzeń, np. rozpoznawanie manipulacji;
- Przekrojowych poznawczych kreatywnego myślenia, przez rozwijanie własnej ciekawości, kreowanie pomysłów oraz wytrwałość twórczą, m.in. w ramach doświadczeń edukacyjnych;

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Społecznych w zakresie współpracy, poprzez doskonalenie zdolności do działania w grupie;
- Społecznych dbania o innych, poprzez zdolność dostrzegania potrzeb innych osób i zbiorowości;
- Osobistych kierowania sobą, przez zdolność rozwoju i uczenia się, rozwijania samodzielności i wytrwałości, podejmowania autorefleksji i wyciągania wniosków oraz wzmocnienia własnej motywacji;
- Osobistych dbania o siebie, poprzez rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie emocji, radzenie sobie ze stresem oraz wyznaczanie bezpiecznych granic w relacjach z innymi.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Doświadczenia edukacyjne mogą wpływać na kształtowanie poczucia sprawczości w ramach:
- kształtowania poczucia przynależności do wspólnoty (zwłaszcza w doświadczeniach grupowych); nastawienia na rozwój („nauczanie przez działanie”); współpodejmowania decyzji.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Czas na działania praktyczne 😊

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

Proszę przygotować kryteria karty oceny doświadczenia edukacyjnego, uszczegóławiając wytyczne podstawy programowej:

Grupa 1 – uczeń angażuje się w organizację obchodów upamiętniających ważną rocznicę lub święto państwowe w wybrany przez siebie sposób;

Grupa 2 – uczeń gromadzi informacje na temat wybranej postaci historycznej z aktualnie omawianego okresu historycznego, dokonuje analizy jej działalności, formułuje własną ocenę i przedstawia ją w formie ustalonej z nauczycielem;

Grupa 3 – uczeń poszukuje informacji oraz śladów materialnych dotyczących zabytku lub wydarzenia z historii lokalnej, a następnie przedstawia wyniki swoich badań w formie ustalonej z nauczycielem;

Grupa 4 – uczniowie przygotowują i przeprowadzają debatę, wcielając się w wybrane postacie historyczne;

Grupa 5 – uczniowie wybierają element tradycji regionalnej lub lokalnej (np. obrzęd, zwyczaj, potrawę), analizują jego historię, prezentują w sposób ustalony z nauczycielem jego genezę oraz znaczenie we współczesnym życiu lokalnej społeczności;

Grupa 6 – uczniowie grają w grę historyczną, a następnie oceniają ją pod kątem zgodności ukazanego świata i wydarzeń z realiami historycznymi, po czym przedstawiają wnioski w formie ustalonej z nauczycielem.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

„Rola nauczyciela musi ulec zmianie. Z kogoś, kto przedstawia informacje, na kogoś, **kto pomaga się w nich odnaleźć**. Ta zmiana powinna była nastąpić dawno temu, teraz wymusi ją rozwój sztucznej inteligencji. To bardzo dobra wiadomość dla uczniów oraz dla nauczycieli, którzy ten proces rozumieją”

(Tomasz Rożek)

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- **Sytuacja pożądana**
- Docieranie do współczesnego odbiorcy w inny sposób (m.in. przez „historiofotię” i „historiofonię”), próba użycia „marchewki” zamiast „kija”
- Nierzadko poprzez cyfrowe narzędzia poznają historię, zanim pojawi się edukacja szkolna
- Tzw. cyfrowi tubylcy wolą eksperymentowanie → nauczanie przez działanie, ale budzące zainteresowanie i ciekawość (najlepiej z wykorzystaniem zasobów IT)

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Osoby uczące się to „cyfrowi tubylcy”, funkcjonują w „kulturze scrollowania”, żyjąc w dobie dominacji przekazu wizualnego i fragmentarycznego.
- Są to osoby „przyzwyczajone do nieskrepowanego dostępu do powszechnej, nadmiarowej informacji, której źródłem jest zdecydowanie częściej kolorowy ekran i głośnik niż papierowa książka”

(L. Hojnacki, *Cyfrowych tubylców trzeba uczyć inaczej. Dlaczego i jak – wprowadzenie*, [w:] *Wychowanie i kształcenie w erze cyfrowej*, red. P. Plichta i J. Pyżalski. Łódź 2013, s. 47).

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Ważną kwestią próba znalezienia płaszczyzny porozumienia między tradycyjnymi rozwiązaniami i cyfrowymi nawykami osób uczących się → cyfrowy storytelling (multimedialność, dbanie o przystępną dla odbiorcy formę)

Inspiracja: J. Bosacka (Uniwersytet Warszawski), P. Kwasiborska (Uniwersytet Warszawski, Szkoła Główna Handlowa),
Pamięć o przeszłości w erze mediów społecznościowych. Propozycje rozwiązań dydaktycznych

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Propozycje rozwiązań uwzględniających „cyfrowy świat”:
- Konstrukcja konta postaci historycznej (kwestie wizualne, merytoryczny „wsad”, „mapowanie relacji” → Followers-Following: kto byłby w „bliskich znajomych”?)

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

eva.stories ⋮

Eva

Posty: 27 1 mln obserwujących Obserwowani: 0

Blog osobisty

Based on a true story

In memory of the 6 million Jews murdered in the Holocaust

FEB 13 HIGHLIGHT = START OF STORY

היילייט פברואר 13 = תחילת הסטורי

February 13

February 15

February 19

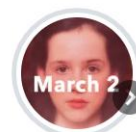
February 21

February 22

February 25

March 2

- Wykorzystywanie mechanizmu narracji pierwszoosobowej, obecnego w globalnych projektach (np. Eva Stories)

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Projektowanie gazetek szkolnych stylizowanych na media społecznościowe (sięganie po elementy cyfrowego świata do nauki syntetyzowania informacji i krytycznego myślenia:
- Przygotowywanie wpisów dotyczących konkretnego wydarzenia (ograniczenie objętościowe → trening tworzenia syntez, oddzielania faktów i opinii)
- Używanie hashtagów jako cyfrowego odpowiednika „słów kluczowych” → trening umiejętności syntetyzowania i kategoryzacji wiedzy, wsparcie dla zapamiętania pojęć/terminów
- Tworzenie „postów” pozwala na dopowiedzenia (komentarze pod „postami”, możliwe spojrzenie z perspektywy zwolenników/przeciwników → kształci „wieloperspektywiczność” i wspiera kulturę dyskusji.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Tworzenie memów historycznych → ogromna atrakcyjność takiej formy przekazywania wiedzy wśród młodych

Shitpost jest najważniejszą ze sztuk

— Vladimir Lenin —

Historyczne memy

139 tys. obserwujący • 44 obserwowanych

Twój ulubiony historyczny i nie tylko shitposting: memy, pasty, konkursy czwartkowe, Figaro i wiedza!

📖 Edukacja

[Odwiedź grupę](#) [Wyślij wiadomość](#) [Obserwuj](#)

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

„Gamifikacja”, „gry-walizacja”, „gryfikacja”

- Odwołuje się do naturalnej potrzeby zabawy, polega na użyciu mechanizmów z gier, które mobilizują do działania, zwiększają zaangażowanie lub zwyczajnie uprzyjemniają nudne, powtarzalne i monotonne czynności, jak np. pamięciowe opanowywanie faktów.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Ze zdobywania wiedzy czyni się grę, w trakcie której kolejne przyswojone informacje przekładają się na punkty lub nagrody, a zaliczone zadania przybliżają graczy (uczniów) do wygranej.
- Opiera się na motywacyjnym działaniu poprzez współpracę i rywalizację, pokonywanie wyzwań, kolejnych, osiągalnych poziomów trudności, kolekcjonowanie punktów itd.

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Specyfika gier strategicznych → oprócz zawartych w nich informacji o charakterze historycznym (menu informacyjne), dość ściśle odzwierciedlają warunki epoki, w jakiej toczy się dana gra.
- Pozwalają przyswajanie materiału, ale także na rozwój specyficznych dla każdego, jego własnych cech osobowych, np. kreatywnego myślenia.

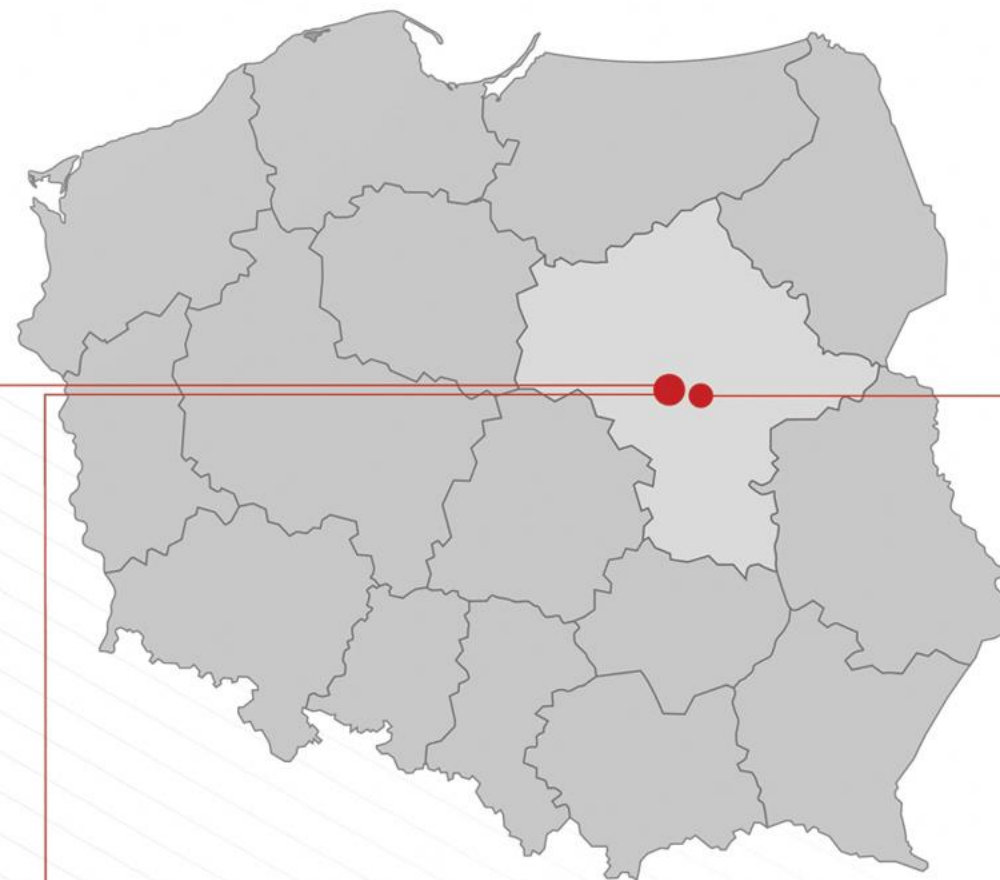
Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

- Przydatność listy kontrolnej dla uczących historii → materiał IBE-PIB: narzędzie wspierające szkoły i nauczycieli w monitorowaniu postępów wdrażania reformy, pozwalające na systematyczne wprowadzanie zmian w przedmiocie w codzienną praktykę pracy z uczniami

Od daty do debaty – o nowej propozycji kształcenia historycznego

Czas na trzecią serię pytań 😊

Kliknij, aby edytować styl

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

Centrum Szkoleniowe w Sulejówku
ul. Paderewskiego 77
05-070 Sulejówek
tel. 22 783 37 84

Ośrodek Rozwoju Edukacji
ul. Polna 46a
00-644 Warszawa
tel. 22 570 83 00

Wydział Kształcenia Ogólnego
i Kompetencji Cyfrowych

www.ore.edu.pl